

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 18/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning samt 11 och 16 § lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 oktober 2002 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning samt 11 och 16 § lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (RP 205/2002 rd) till kulturutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- LM 99/2000 rd — Petri Neittaanmäki /cent: en lagmotion med förslag om ändring av 29 § lagen om grundläggande utbildning, som remitterades till utskottet den 12 oktober 2000,
- AM 55/2000 rd — Margareta Pietikäinen /sv: en åtgärdsmotion om inrättande av en skoltrygghetsnämnd, som remitterades till utskottet den 21 mars 2000,
- AM 83/2002 rd — Leena Rauhala /kd: en åtgärdsmotion om den praktiska undervisningen vid yrkeshögskolorna för hälsovård, som remitterades till utskottet den 13 juni 2002.

— AM 136/2002 rd — Petri Neittaanmäki /cent: en åtgärdsmotion om resursbristen i elevvården, som remitterades till utskottet den 23 oktober 2002.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande (GrUU 70/2002 rd) om propositionen, utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- justitieombudsman Riitta-Leena Paunio, riksdagens justitieombudsmans kansli
- direktör Kirsi Lindroos och regeringsråd Eeva-Riitta Pirhonen, undervisningsministeriet
- projektchef Pirjo Sarvimäki, social- och hälsovårdsministeriet
- undervisningsråd Martti Apajalahti, Utbildningsstyrelsen
- forskarprofessor Matti Rimpelä, Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes
- forskningschef Janne Kivivuori, Rättspolitiska forskningsinstitutet
- bildningsinspektör Pauli Rautama, Västra Finlands länsstyrelse

KuUB 18/2002 rd — RP 205/2002 rd

- projektplanerare Leena Nousiainen, Helsingfors stads bildningsverk
- utbildare Päivi Anunti, Helsingfors stads ungdomscentral
- vice rektor Päivi Virén, Jakomäen yläaste, Helsingfors
- rektor Elisa Torvinen, Anna Tapion koulu, Aitoo
- vice ordförande Artti Antila, Yrkesläroanstaltens rektorförbund rf
- verksamhetsledare Stina Oriander, Förbundet Hem och Skola i Finland rf
- ordförande, skolkurator Hanna Gråsten-Salonen, Skolkuratorerna rf
- ordförande Arja Sigfrids, Finlands Skolpsykologiska kommitté rf
- generalsekreterare Eeva Kuuskoski, Mannerheims Barnskyddsförbund
- biträdande avdelningschef Markku Poutala, Undervisningssektorns Fackorganisation
- ordförande Reetta Kuosmanen, Finlands yrkesstuderandes centralförbund SAKKI rf
- enhetschef Anneli Kangasvieri och jurist Marja Lahtinen, Finlands Kommunförbund
- ordförande Heikki Siljamäki, Förbundet för gymnasisterna i Finland rf
- ordförande Eeva-Liisa Urjanheimo, Finlands Hälsovårdarförbund FHVF rf
- ombudsman Pirjo Somerkivi, Finlands Föräldraförbund rf
- juris licentiat (disp.) Pentti Arajärvi
- professor Lea Pulkkinen
- studerande Marjanna Hedberg
- studerande Otto Juote
- studerande Ella Parviainen
- studerande Veera Tepponen.

Dessutom har utskottet fått skriftliga utlåtanden av

- Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten liitto ry
- Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
- Suomen opinto-ohjaajat ry.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår att lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning kompletteras så att ett förebyggande av svårigheterna under barns och ungdomars utveckling och ett tidigt ingripande i svårigheterna framhålls klarare än förr och god inlärning samt elevernas psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd främjas. Lagarna kompletteras så att de centrala principerna i elevvården och samarbetet mellan hemmet och skolan fogas till grunderna för läroplanen och bestämmelserna om elevvården fogas till lagarna.

För den grundläggande utbildningen bestäms om elevens rätt att få den elevvård som behövs för att han skall kunna delta i undervisningen. För gymnasie- och yrkesutbildningen bestäms att eleven skall få handledning med att söka sig till existerande hälso- och socialvårdstjänster. Vårdnadshavarens möjligheter att övervaka att läroplikten efterföljs förbättras så att utbild-

ningsanordnaren åläggs att meddela om eleven är frånvarande utan lov.

Paragraferna om en trygg studiemiljö för barn och ungdomar skall kompletteras genom att en särskild plan utarbetas för skyddet av elever och studerande mot våld, mobbning och bråk samt genom bestämmelser om obligatoriska ordningsregler.

Rektorns och lärarens disciplinära befogenheter kompletteras. Det bestäms om möjligheten att i vissa fall verkställa ett relegeringsstraff innan det har vunnit laga kraft. Bestämmelserna om försök och ändringssökande justeras.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Lagmotionen

I lagmotion LM 99/2000 rd föreslås att regeringen utan dröjsmål vidtar de åtgärder som behövs

för att anställa nya personer inom elevvården i de största städerna.

Åtgärdsmotionerna

I åtgärdsmotion AM 136/2002 rd föreslås att regeringen snabbt vidtar åtgärder för att elevvårdspersonal anställs i de större städerna.

I åtgärdsmotion AM 55/2000 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta en

grundtrygghetsnämnd på nationell nivå, dit elever och föräldrar kan vända sig i de fall då de anser att kommunen brutit mot principen om jämlik och enhetlig utbildning i olika delar av vårt land.

I åtgärdsmotion AM 83/2002 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla den praktiska undervisningen vid yrkeshögskolorna för hälsovård.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Regeringen föreslår att bestämmelserna om utbildning ändras genom att klarare än förr lyfta fram åtgärder för att förebygga problem som sammanhänger med barns- och ungdomars utveckling och ett tidigt ingripande i problemen. Vidare syftar förslagen till god inläring och bättre psykisk och fysisk hälsa och social välfärd bland eleverna. Förslaget stöder målet att skapa möjligheter för elever och studerande till en sund uppväxt och utveckling. De ändringsförslag som gäller upprätthållande av ordningen stärker elevernas och studerandenas rätt till en trygg studiemiljö också i praktiken.

Utskottet understryker betydelsen av det som konstateras i social- och hälsovårdsutskottets betänkande om statsrådets redogörelse om barns och ungas välfärd (ShUB 23/2002 rd—SRR 4/2002 rd) att det är absolut nödvändigt att omedelbart avsätta adekvata resurser för tjänster till barn och unga som hotas av utslagning. Dessutom behövs bastjänster som gäller alla barn, bland annat skolhälsovård, eftersom det finns ett klart samband mellan att det brister i bastjänster och att barnen mår allt sämre. För riskutsatta barn är det av vitalt intresse att skolan kan erbjuda skraddarsytt stöd. Det sparar också på samhällets resurser om stöd- och specialundervis-

ning utifrån barnets förutsättningar kan sättas in i rätt tid.

Samarbete mellan olika förvaltningsområden. Enligt lagförslaget skall utbildningsstyrelsen och forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården verka i samråd för att utarbeta grunderna för läroplanerna i fråga om de delar som gäller samarbetet mellan hem och skola eller hem och läroanstalt samt elevvården. När läroplanen utarbetas skall samarbete idkas med de verkställandes social- och hälsovårdsmyndigheter i den kommun där skolan är belägen.

Utskottet påpekar att det är svårt att ordna elevvården därför att den är placerad på gränsen mellan två förvaltningsområden. Kravet på att sektorerna skall samarbeta gör det delvis lättare att genomföra elevvården i enlighet med elevernas och studerandenas intresse. Utskottet vill dock poängtera att både utbildnings- och sociallagstiftningen förpliktar till att utveckla servicen enligt barns och ungas intresse. Enligt 7 § i barnskyddslagen skall kommun, då den utvecklar social- och hälsovården och skolväsendet samt annan för barn, unga personer och barnfamiljer avsedd service, även se till att vårdnadshavarna därigenom stöds vid fostran av barnen. Vidare konstateras det i lagen att kommunen skall ordna tillräckligt stöd och tillräcklig handledning för eleverna i de skolor som hör till det kommunala skolväsendet samt vidta andra behövliga åtgärder för att övervinna sociala och psykiska svårigheter som hänför sig till skol-

gången och elevernas utveckling samt utveckla samarbetet mellan hem och skola. Utskottet anser att de föreslagna ändringarna och förpliktelserna i barnskyddslagen ovillkorligen förutsätter ett intensivt samarbete mellan utbildnings- och socialväsendet.

Samarbete försvåras speciellt av bestämmelserna om sekretess som begränsar rätten till uppgifter. Utskottet finner det nödvändigt att regeringen utan dröjsmål bereder förslag till de ändringar som behövs för att undanröja hindren för att genomföra en elevvård som utgår från elevens eller studerandens behov och för att genomföra övriga åtgärder. Utskottet konstaterar att social- och hälsovårdsministeriet kommer att tillsätta en kommitté med uppgift att utreda och göra förslag om de ändringar som behövs i barnskyddslagen och folkhälsolagen i syfte att säkerställa servicen för eleverna. Samtidigt är målet att tydliggöra bestämmelserna om behandlingen av personuppgifter och dataskydd på ett sätt som gör det lättare att ordna elevvårdsservice utgående från elevens eller studerandens intresse.

Skyldigheten för den som ordnar undervisningen att samarbeta med social- och hälsovårdsmyndigheterna när läroplanen utarbetas ställer större krav på sakkunskap och skapar samtidigt förutsättningar för ett samarbete mellan förvaltningsområdena.

Samarbete mellan hemmet och skolan. Utskottet finner det viktigt att principerna om samarbetet hem—skola intas i läroplansgrunderna. Utbildningsanordnaren bör också bestämma hur samarbetet mellan hemmet och skolan genomförs. Enligt utskottet bör samarbetet mellan hemmet och skolan beaktas i läroplanerna.

I dag är samarbetet med föräldrarna intensivt i många skolor men skillnaderna mellan skolorna också inom skolorna är stora i detta avseende. I många fall är samarbetet fortfarande en kontakt som saknar ömsesidighet, interaktion och en dialog. Föräldrarna ses inte alltid som en resurs i skolarbetet trots att samarbetet naturligtvis bör vara en gemensam verksamhet för att nå ett gemensamt mål. Ett fungerande samarbete mellan hemmet och skolan stöder också målet att ut-

veckla en trygg inlärningsmiljö för barn och unga.

Utskottet anser att det är positivt att förslaget förpliktar skolan till att ta initiativ till samarbete. Utskottet påpekar dock att detta förutsätter att lärarna både i lärarutbildningen och fortbildningen ges beredskap att möta föräldrarna. Utskottet menar att det också är positivt att samarbetet mellan hemmet och skolan också beaktas i utbildningen på andra stadiet. Samtidigt vill utskottet dock understryka att grunden för samarbetet mellan lärarna och föräldrarna skapas redan i den grundläggande utbildningen.

Utskottet konstaterar att enligt 34 § i lagen om yrkesutbildning (630/1998) skall en studerande delta i undervisningen i fall han inte har beviljats befrielse från den. Utskottet framhåller att huvudmannen för en läroanstalt bör ordna uppföljning av frånvaro i yrkesutbildningen.

Disciplin. Regeringen föreslår preciseringar i bestämmelserna om disciplinen. Enligt lagförslagen kan en elev eller studerande som stör undervisningen bli tillsagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen eller bli tillsagd att lämna en skoltillställning. Regeringen föreslår också en bestämmelse enligt vilken en elev eller studerande kan förvägras tillträde till undervisningen. En sådan situation är aktuell om en elev genom våldsamt uppförande äventyrar säkerheten för andra elever eller personer som arbetar i skolan eller om en elev uppför sig så störande att undervisningen eller den verksamhet som hänförs till den försvåras orimligt mycket. Försöker en elev förhindra att han eller hon avlägsnas genom att göra motstånd föreslås rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel för att få honom eller henne avlägsnad som med hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller bråkets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Utskottet anser att den föreslagna ökningen av skolans egna disciplinära åtgärder utgör en reglerad form mellan att inte ingripa och att meddela polisen.

I 31 a § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning ingår en bestämmelse om att nödvändig elevvård skall ordnas för en elev som fått ett disciplinärt straff eller förvägrats undervisning för den återstående arbetsdagen. Utskottet finner det nödvändigt att elevvårdsåtgärder vidtas utan dröjsmål därför att det just i sådana situationer är mycket viktigt att skolkuratoren, skolpsykologen, läraren eller någon annan sakkunnig inom elevvården genast kan ta ansvar för handledning och vård av eleven.

Användningen av maktmedel. Utskottet omfattar grundlagsutskottets ståndpunkt att det utifrån problem i praktiken har visat sig finnas ett behov av att reglera användningen av maktmedel. För att trygga andra elevers rättigheter bör det vara möjligt att i vissa situationer avlägsna en elev eller studerande som allvarligt stör verksamheten i skolan eller läroinrättningen från klassrummet eller skolans område genom att använda maktmedel. Utskottet understryker uttryckligen att rektorn eller läraren endast i ytterst exceptionella situationer har rätt att använda maktmedel.

När utskottet godkänner försalgen om bestämmelser om användningen av maktmedel finner utskottet det nödvändigt att utbildning och instruktioner som lyftet fram upprätthållandet av ordning och bekämpning av mobbning i större utsträckning intas i lärarutbildningen.

Utskottet fäster uppmärksamheten vid att åtgärder som syftar till att minska störande beteende inom ett visst område kan leda till att detta störande eller kriminella beteende flyttas till ett annat ställe. Enligt utskottet måste det följas upp huruvida ändringarna i bestämmelserna leder till att en elev som avstängs för viss tid eller förvägras undervisning somleder till att eleven avlägsnas från skolan leder till att eleven riktar sitt störande och aggressiva beteende till någon annan plats. Utskottet påpekar att direkta stödåtgärder inom elevvården också kan minska effekterna av det störande beteendet.

Enligt vad utskottet har erfarit har det under de senaste åren anförts flera klagomål hos justitieombudsmannen till exempel om mobbning

och de är besvärliga att utreda eftersom de frågor som gäller ansvar och skyldighet att ingripa inte tydligt är fastställda. Förslaget om att utbildningsanordnaren skall utarbeta en plan för skyddet av elever mot våld, mobbning och bråk gör situationen bättre. Enligt utskottet är det viktigt att planen är ändamålsenlig med tanke på skolsamfundet och att den är praktisk och fungerar bra och att både eleverna och lärarna så bra som möjligt kan bindas vid att efterfölja planen. En sådan plan fungerar också bäst i förebyggande syfte.

Skolornas ordningsregler. Regeringen föreslår att till 29 § i lagen om grundläggande utbildning fogas en bestämmelse om att utbildningsanordnaren skall godkänna ordningsstadgor eller utfärda andra ordningsbestämmelser som skolan tillämpar i avsikt att främja den interna ordningen i skolan, ostörda studier samt tryggheten och trivseln i skolsamfundet. Utskottet understryker betydelsen av att ordningsreglerna utarbetas i samarbete med eleverna. Enligt de unga som utskottet har hört som sakkunniga binder sig eleverna på detta sätt till att följa ordningsreglerna.

Utskottet finner det angeläget att en uppföljning görs av hur ändringarna i bestämmelserna om elevvård och disciplin fungerar och att en utredning om detta lämnas till riksdagen i samband med den utbildningspolitiska redogörelsen.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om grundläggande utbildning

17 §. Utskottet finner att det är en behövlig precision av bestämmelsen att det skall föras diskussioner med elevens vårdnadshavare före ett beslut att flytta en elev till specialundervisning och att det före beslutet bör införskaffas en psykologisk eller medicinsk undersökning eller social utredning. Denna bestämmelse ingick tidigare i 15 § i förordningen om grundläggande utbildning.

20 §. Grundlagsutskottet har fäst uppmärksamheten vid att bestämmelserna om tillstånd i de paragrafer som gäller försök är relativt extensiva. Därför föreslår utskottet att 3 mom. preciseras.

26 §. Enligt 2 mom. skall vårdnadshavaren se till att den läropliktiga fullgör läroplikten. Utskottet understryker att det är grundskolelevens plikt att gå i skola och att föräldrarna skall informera skolan om eleven är borta.

29 §. Regeringen föreslår att bestämmelser om att utarbeta ordningsregler och en plan för att främja tryggheten i skolsamfundet. I sitt utlåtande konstaterar grundlagsutskottet att det i och för sig inte är problematiskt med tanke på grundlagen att föreskriva om utbildningsanordnarens skyldighet att godkänna bestämmelser till exempel om omständigheter som gäller det praktiska skolarbetet eller användning av skolbyggnaden och skolgården. Av de orsaker som framgår av grundlagsutskottets utlåtande har grundlagsutskottet dock funnit att den föreslagna regleringen bör preciseras åtminstone med en beskrivning av de ärenden eller typer av ärenden som kan bestämmas genom en ordningsstadga. Därför föreslår utskottet att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen.

36 §. Det har påpekats för utskottet att i 2 mom. störande uppförande och uppförande som äventyrar säkerheten särskilt med tanke på eleverna är beteendeformer av mycket olika grad. En störande elev äventyrar inte säkerheten medan en elev som äventyrar säkerheten däremot är aggressiv och uppför sig hotfullt. Därför bör de också behandlas separat. För att tydliggöra detta föreslår utskottet att momentet delas in i två moment. Med anledning av ändringen måste också hänvisningarna till 36 § 2 mom. ändras.

36 a §. Utskottet anser att vårdnadshavaren också skall underrättas om att en elev avlägsnats från klassen eller något annat undervisningsrum. Utskottet föreslår därför en precisering i 1 mom.

Utskottet föreslår också en precisering i 6 mom.

36 b §. I paragrafen ingår bestämmelser om rektorns och lärarens rätt att avlägsna en elev som uppför sig störande och äventyrar säkerheten. Utskottet menar att målet bör vara att det alltid finns två personer som arbetar i skolan med i en här avsedd situation. När själva avlägsnandet sker är detta motiverat med tanke på den elev eller studerande som skall avlägsnas och när situationen senare reds ut kan det vara motiverat med tanke på den lärare eller rektor som har avlägsnat eleven eller studeranden. Det är viktigt att också en sådan vuxen person är närvarande som inte direkt är inblandad personligen i avlägsnandet och som inte har tagit del i beslutet om avlägsnandet och vid bedömningen av huruvida åtgärderna behövs. Utskottet föreslår dock inte att en bestämmelse om detta tas in i paragrafen eftersom kravet på två personer i det praktiska skolarbetet kan leda till ohållbara situationer. Utskottet ser det dock som nödvändigt att skolorna verkar för att två fullvuxna alltid är på plats när en elev avlägsnas.

Grundlagsutskottet anser att till lagarna bör fogas bestämmelser om skyldigheten för den rektor eller lärare som använt maktmedel att bygga upp en skriftlig utredning till utbildningsanordnaren och precisera om rektorn och läraren tillsammans har rätt att använda maktmedel eller vardera skilt. Utskottet har också ansett att "bråkets allvar" inte är en omständighet som påverkar användningen av maktmedel utan uppmaningen att eleven skall avlägsna sig. Enligt utskottet bör det eventuella motståndets farlighet eller allvar däremot beaktas när en bedömning görs om användningen av maktmedel är försvarbar. Vidare menar utskottet att det i bestämmelserna bör intas en uttrycklig bestämmelse om att inga redskap får användas i samband med att maktmedel används och att överdriven användning av maktmedel regleras i strafflagen.

På grundval av det ovan anförda och den allmänna motiveringen föreslår utskottet preciseringar i paragrafen. I detta syfte har utskottet de-

lat in paragrafen i två moment, varvid det nya 2 mom. gäller användningen av maktmedel.

42 §. I paragrafen regleras ändringssökande. I sitt utlåtande konstaterar grundlagsutskottet att förbudet att söka ändring som ingår i 42 § 5 mom. lagen om grundläggande utbildning, 34 § 5 mom. gymnasielagen och 44 § 5 mom. lagen om yrkesutbildning är problematiska med avseende på 21 § 1 mom. grundlagen eftersom var och en har rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan. Utskottet konstaterar att det därför för tydlighetens skull är bäst att besvärsförbudet stryks. Vidare finner grundlagsutskottet att det är motiverat att stryka förbudet att söka ändring i länsstyrelsens beslut om särskilda undervisningsarrangemang som avses i 18 § i lagen om grundläggande utbildning, som ingår i 42 § 5 mom. lagen om grundläggande utbildning. Samma anmärkning gäller de besvärsförbud som ingår i 34 § 5 mom. i det andra lagförslaget och 44 § 5 mom. i det tredje lagförslaget.

Enligt kulturutskottet leder de till ett behov att föreskriva om ett preciserat besvärsförbud i fråga om vissa beslut om det generella besvärsförbudet stryks. Detta kan gälla när en elev i den grundläggande utbildningen ges kvarsittning eller åläggs att efter skoldagens slut utföra försummade hemuppgifter. Detta gäller också när en elev i grundläggande utbildning och en studerande i gymnasium och yrkesutbildning uppmanas avlägsna sig från klassrummet eller ett annat utrymme där det ges undervisning, eller från en skoltillställning samt förvägra tillträde till undervisningen för resten av arbetsdagen. Föreskrifterna om dessa åtgärder verkställs i allmänhet mycket snart efter det att de har utfärdats vilket innebär att ändringssökandet i dessa fall inte har betydelse i praktiken.

Utskottet föreslår att i 2 mom. 2 punkten fogas rätt att anföra besvär över den individuella plan för hur undervisningen skall ordnas som utarbetas för elev som tagits eller flyttats till specialundervisning. Med tanke på behovet av rättskydd kan en parallell dras mellan planen och

beslutet om särskilda undervisningsarrangemang som avses i 18 § lagen om grundläggande utbildning för vilkas del grundlagsutskottet anser att besvärsförbudet bör strykas.

2. Lag om ändring av gymnasielagen

15 §. Grundlagsutskottet har av skäl som framgår av utlåtandet ansett att den föreslagna bestämmelsen om försök måste preciseras.

Kulturutskottet vill dock påpeka att försöksbestämmelserna bör lämna tillräckligt med spelrum för att försöken skall kunna genomföras och utbildningen utvecklas.

På grundval av det ovan sagda och motiveringen till 20 § i det första lagförslaget föreslår utskottet att paragrafens 2 och 3 mom. preciseras.

21 §. Av samma orsaker som nämns i motiveringen till 29 § i det första lagförslaget föreslår utskottet att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom.

26 §. Med hänvisning till kommentarerna under 36 § i det första lagförslaget föreslår utskottet att 2 mom. delas upp på två moment, varvid 3 mom. blir 4 mom. Till behövliga delar ändras därför också andra hänvisningar till 36 § 2 mom.

26 a §. Med hänvisning till motiveringen till 36 a § i det första lagförslaget föreslår utskottet motsvarande ändringar i denna paragraf.

26 b §. Med hänvisning till motiveringen under 36 b § i det första lagförslaget föreslår utskottet att paragrafen görs exaktare.

För att göra bestämmelsen tydligare har utskottet delat upp paragrafen i två moment, av vilka det nya 2 mom. handlar om användning av maktmedel.

34 §. Utskottet hänvisar till motiveringen till 42 § i det första lagförslaget och föreslår en ändring i bestämmelserna om ändringssökande. Utskottet föreslår att beslut som gäller religion och livsåskådningskunskap läggs till de ärenden i

vilka enligt 34 § 1 mom. får sökas ändring i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Förslaget följer mönstret från motsvarande paragrafen om grundläggande utbildning.

Ikraftträdelsebestämmelsen. Efter propositionen har statsrådet givit en förordning om allmänna riksomfattande mål för gymnasieutbildningen och om timfördelningen i gymnasieundervisningen (955/2002). Förordningen påverkar ikraftträdelsestidpunkten och tillämpningen av vissa ändringar i gymnasielagen. Därför föreslår utskottet att ikraftträdelsebestämmelsen formuleras exaktare än i propositionen.

3. Lag om ändring av lagen om yrkesutbildning

23 §. Grundlagsutskottet har med motivering som framgår av utlåtandet ansett att bestämmelserna om försök i det tredje lagförslaget måste preciseras. Därför föreslår utskottet att paragrafen görs exaktare och omstruktureras. Utskottet vill också i detta sammanhang påpeka att försöksbestämmelserna måste ge tillräckligt med spelrum för att försöken skall kunna genomföras och utbildningen utvecklas. I synnerhet när det gäller yrkesutbildningen är det viktigt att kunna pröva nya examina och utbildningsprogram utifrån de krav på omläggningar i yrkesutbildningen som arbetslivet ställer.

Grundlagsutskottet har också fäst sig vid längden på försöken, som enligt propositionen är 4+4 år för yrkesutbildning. Kulturutskottet har tagit detta ad notam och föreslår att bestämmelsen ändras så att ett försök får räcka högst sex år. Detta tillåter två intagningar till försöksutbildningen så att de studerandes rätt att genomföra sina studier under en tid som överskrider den till studieomfånget anpassade tiden med ett år kan tillgodoses för båda intagningarna.

28 §. Av de orsaker som nämns i motiveringen till 29 § i det första lagförslaget föreslår utskottet att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom.

35 §. Med hänvisning till kommentarerna under 36 § i det första lagförslaget föreslår utskottet att 2 mom. delas upp på två moment, varvid 3 mom. blir 4 mom. Till behövliga delar ändras därför också andra hänvisningar till 36 § 2 mom.

35 a §. Utskottet hänvisar till det som sägs om 36 a § i det första lagförslaget och föreslår motsvarande ändringar i denna paragraf.

35 b §. Med hänvisning till motiveringen till 36 b § i det första lagförslaget föreslår utskottet en precisering av paragrafen.

För att göra bestämmelsen tydligare har utskottet delat upp paragrafen i två moment, av vilka det nya 2 mom. handlar om användning av maktmedel.

44 §. Utskottet hänvisar till motiveringen till 42 § i det första lagförslaget och föreslår en ändring av bestämmelserna om ändringssökande. Utskottet föreslår att besvärsrätten i 2 mom. också skall gälla en individuell plan för hur undervisningen skall ordnas för en studerande som antagits till specialundervisning. Planen kan i ett rättssäkerhetsperspektiv jämföras med ett beslut enligt 21 § om särskilda undervisningsarrangemang.

I 44 a § i lagförslaget finns bestämmelser om ny bedömning och rättelse av bedömning i fråga om studieförsteg och slutbedömning. Ett specifikt besvärsförbud bör för yrkesutbildningens del förutom det ovan angivna också gälla andra beslut om bedömning av studerande, exempelvis bedömningen av enskilda prov. Dessutom behövs bestämmelser om förbud att söka ändring i beslut som gäller de praktiska undervisningsarrangemangen och genomförandet av dem samt ordnandet av individuella studier. Beslut av detta slag kan handla exempelvis om bestämmande av tid och plats för arbetsplatsutbildning eller ordnande av frivilliga eller valbara studier.

I yrkesinriktade grundexamina ingår minst 20 studieveckor inläring i arbetet. I vilken utsträckning denna period kan placeras in i studierna beror i allt väsentligt på tillgången på arbetsplatser. Inte bara läroanstaltens verksamhet utan också uppläggningsen av studierna och stu-

dieframstegen skulle försvåras om det blev möjligt att söka ändring i sådana ärenden.

Motionerna

Utskottet föreslår att motionerna förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan sagda föreslår kulturutskottet

att det fjärde lagförslaget godkänns utan ändringar,

att lagförslagen 1—3 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotion LM 99/2000 rd förkastas och

att åtgärdsmotionerna AM 55/2000 rd, AM 83/2002 rd och AM 136/2002 rd förkastas.

1.

Lag

om ändring av lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 3 § 2 mom., 14 § 2 mom. och 3 mom., 20 §, 22 § 2 mom., 26 § 1 mom., 31 § 1 mom., 36 och 42 § sådant 14 § 3 mom. lyder i lagen 1288/1999, samt

fogas till 15 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 17 § ett nytt 3 mom., varvid de nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 18 § ett nytt 2 mom., till 22 § ett nytt 3 mom., till 26 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 29 § nya 2—4 mom., till lagen nya 31 a och 36 a—36 c § som följer:

3, 14, 15, 17 och 18 §
(Som i RP)

20 §

Försök

(1 och 2 mom. som i RP)

Försökstillstånd beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. *Tillstånd till ett behövligt försök kan beviljas en utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att äventyra elevernas undervisningsrelaterade rättigheter.* Om skolor som tillhör flera utbildningsanordnare deltar i samma försök, väljs skolorna ut så att regionerna och språkgrupperna blir så jämnt representerade som möjligt.

(4 mom. som i RP)

22 och 26 §
(Som i RP)

29 §

Rätt till en trygg studiemiljö

(2 och 3 mom. som i RP)

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i skolsamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur skolans egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i skolbyggnaden och på skolområdet. (Nytt)

31 §
(Som i RP)

31 a §

Elevvård

(1 och 2 mom. som i RP)

Utbildningsanordnaren skall se till att nödvändig elevvård ordnas för en elev som på grund av sitt uppförande fått ett sådant disciplinärt straff som avses i 36 § 1 mom. eller förvägrats undervisning för den återstående arbetsdagen med stöd av 36 § 2 eller 3 mom. *Eleven får inte lämnas utan tillsyn efter de i 36 § 2 och 3 mom. avsedda åtgärderna.*

36 §

Disciplin

(1 mom. som i RP)

En elev som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en skoltillställning. *(Utesl.)*

En elev kan förvägras undervisning för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtillhörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande uppförande. (Nytt)

(4 mom. som 3 mom. i RP)

36 a §

Förfarande vid disciplinärenden och verkställighet vid avstängning

Innan en elev beordras kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för en viss tid, skall den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven höras samt annan behövlig utredning skaffas. Innan en elev åläggs disciplinstraff skall hans vårdnadshavare beredas tillfälle att bli hörd. Om andra åtgärder

enligt 36 § *(utesl.)* skall elevens vårdnadshavare underrättas och om att eleven förvägras undervisning skall socialvårdsmyndigheterna i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov. Om avstängningen för viss tid och den skriftliga varningen skall ett beslut utfärdas och andra åtgärder enligt 36 § registreras.

(2—5 mom. som i RP)

Närmare bestämmelser om rektorns och lärarnas befogenheter att ge kvarsittning och om frågor som avses i 36 § 2—4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 b §

Avlägsnande av en elev som uppför sig störande och äventyrar säkerheten

Lyder en elev inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 36 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna honom från klassrummet eller ett annat utrymme där det ges undervisning, eller från en skoltillställning. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en elev från skolans område, om han inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han avstängts från undervisningen enligt 36 § 3 mom. *(Utesl.)*

Försöker en elev som skall avlägsnas förhindra detta och göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana nödvändiga maktmedel för att få eleven avlägsnad som med hänsyn till elevens ålder och situationens hotfullhet eller bråkets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara. (Nytt)

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren. (Nytt)

Bestämmelser om excess i användning av maktmedel ingår i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889). (Nytt)

36 c §

(Som i RP)

42 §

Ändringssökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller undervisning i religion och livsåskådningskunskap enligt 13 §, varning till en elev, avstängning av en elev för viss tid, förmån eller rättighet enligt 31, 31 a, 32, 33 § och 34 § 1 mom. söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. *I annat än i detta moment nämnt beslut som avses i 36 § får ändring inte sökas genom besvär.*

Utan hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. söks ändring i ett beslut genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av elev,
- 2) intagning eller överföring av elev till specialundervisning enligt 17 § 2 mom. mot vårdnadshavarens vilja, *eller en i samma moment av-*

sedd individuell plan för hur undervisningen skall ordnas,

3) särskilda undervisningsarrangemang enligt 18 §, samt

4) inledande av grundläggande utbildning vid avvikande tidpunkt enligt 27 §.

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller ett sådant ärende som avses i 2 mom. 1—3 punkten söks hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. *I beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär enligt 2 mom. 4 punkten får ändring inte sökas genom besvär.*

(4 mom. som i RP)

(*Utesl.*) Ändring genom besvär får inte (*utesl.*) sökas i förvaltningsdomstolens (*utesl.*) beslut som avgjort ett sådant ärende som avses i 3 och 4 mom.

(6 och 7 mom. som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

2.**Lag****om ändring av gymnasielagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i gymnasielagen av den 21 augusti 1998 (629/1998) 10 § 2 och 3 mom., (*utesl.*) 15 och 26 §, den finska språkdräkten i 29 § 2 mom. och 34 §,

sådant 10 § 2 mom. lyder i lagen 1184/1998, samt

fogas till 10 § ett nytt 3 mom. varvid nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 11 § ett nytt 4 mom., till 13 § ett nytt 2 mom., till 21 § nya 2—5 mom. och till lagen nya 26 a—26 c och 29 a § som följer:

10, 11 och 13 §
(Som i RP)

15 §

Försök

I försöksverksamheten för utveckling av utbildningen eller undervisningen kan avvikelser från timfördelningen och grunderna i läroplanen enligt 10 § (*utesl.*) göras.

Försökstillstånd beviljas av undervisningsministeriet. Om försöket *inte avviker från någonting annat än grunderna för läroplanen*, beviljas försökstillstånd av utbildningsstyrelsen.

Försökstillstånd beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. *Tillstånd till ett behövligt försök kan beviljas en utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att äventyra elevernas undervisningsrelaterade rättigheter.* Om läroanstalter som tillhör flera utbildningsanordnare deltar i samma försök, väljs läroanstalterna ut så att regionerna och språkgrupperna blir så jämnt representerade som möjligt.

(4 mom. som i RP)

21 §

Rätt till en trygg studiemiljö

— — — — —

(2 och 3 mom. som i RP)

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstaltsamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltsbyggnaden och på läroanstaltsområdet. (Nytt)

(5 mom. som 4 mom. i RP)

26 §

Disciplin

(1 mom. som i RP)

En studerande som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller annat rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av läroanstalten. (*Utesl.*)

En studerande kan förvägras undervisning för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme även-

tyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande. (Nytt)

(4 mom. som 3 mom. i RP)

26 a §

Förfarande vid disciplinärenden och verkställighet vid disciplinära straff

Innan beslutet enligt 26 § 1 eller 4 mom. fattas skall den handling eller försummelse, eller det misstänkta brott eller den omständighet som hänförs till detta och som åtgärden grundar sig på preciseras, den studerande höras samt annan behövlig utredning skaffas. Innan en studerande åläggs disciplinstraff skall hans vårdnadshavare beredas tillfälle att bli hörd. Om andra åtgärder enligt 26 § (*utesl.*) skall studerandens vårdnadshavare underrättas och om att han förvägras undervisning skall socialvårdsmyndigheterna i den kommun där läroanstalten är belägen underrättas vid behov. Om (*utesl.*) åtgärder enligt 26 § 1 och 4 mom. skall ett beslut utfärdas och de andra åtgärderna enligt 26 § 2 och 3 mom. registreras.

(2 och 3 mom. som i RP)

Bestämmelser om rektorns och lärarnas befogenheter i situationer som avses i 26 § 2 och 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 b §

Avlägsnande av en studerande som uppför sig störande och äventyrar säkerheten

Lyder en studerande inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 26 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna honom från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skoltillställning. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en studerande från anstaltens område, om han inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han avstängts från undervisningen enligt 26 § 2 och 3 mom. (*Utesl.*)

Försöker en studerande som skall avlägsnas förhindra detta och göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel för att få eleven avlägsnad som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller bråkets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara. (Nytt)

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren. (Nytt)

Bestämmelser om excess i användning av maktmedel ingår i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889). (Nytt)

26 c, 29 och 29 a §
(Som i RP)

34 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av en utbildningsanordnare enligt denna lag som gäller i 9 § *avsedd undervisning i religion och livsåskådningskunskap*, varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår el-

ler förmån och rättighet enligt 28 § söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen. *I andra än i detta moment nämnda beslut som avses i 26 § får inte sökas ändring genom besvär.*

(2 mom. som i RP)

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller *en i 2 mom. avsedd sak* söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

(4 mom. som i RP)

(Utesl.) I förvaltningsdomstolens och länsstyrelsens avgörande i ett ärende enligt 3 och 4 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

(6 och 7 mom. som i RP)

Ikraftträdelsebestämelsen

(1 mom. som i RP)

De centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt elevvården och målen för elevvården som hör till undervisningsväsendet enligt 10 § 2 mom. i denna lag samt bestämmelserna i 21 § 2 mom. tas med i grunderna för läroplanen, enligt vilka de utarbetade läroplanerna tas i bruk *senast den 1 augusti 2005*. Om formerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt elevvården samt om planen enligt 21 § 2 mom. besluts så att beslutet träder i kraft samtidigt som den läroplan som utarbetats enligt de nämnda grunderna för läroplanen tas i bruk.

(3 och 4 mom. som i RP)

3.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 augusti 1998 om yrkesutbildning (630/1998) 13 § 2 mom., den finska språkdräkten i 20 § 1 mom., 23 §, 32 och 35 §, den finska språkdräkten i 38 § 1 mom. och 44 § samt fogas till 13 § ett nytt 3 mom., till 14 § ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 28 § nya 2—4 mom. och till lagen nya 35 a—35 c, 37 a och 44 a § som följer:

13, 14 och 20 §
(Som i RP)

23 §

Försök

Undervisningsministeriet kan bevilja tillstånd till försöksverksamhet för utveckling av utbildningen enligt denna lag. (*Utesl.*) Utbildningsstyrelsen kan bevilja tillstånd till sådan försöksverksamhet som avviker från grunderna i läroplanen.

I försöksverksamheten kan avvikelse göras från examensstruktur, examina och examensbenämningar, utbildningsprogram för examina, gemensamma studier och studieomfattning. En examen inom försöksverksamheten skall till sitt syfte och innehåll vara sådan att den ger de kunskaper och färdigheter som behövs för att uppnå yrkesskicklighet samt färdigheter för fortsatta studier. (Nytt)

De utbildningsanordnare som deltar i ett försök väljs efter ansökan. Av de valda enheterna tas ett behövligt antal utbildningsanordnare med så att målsättningen uppnås. Försöksenheterna väljs ut med beaktande av att regionerna och språkgrupperna skall vara så jämnt representerade som möjligt om det är motiverat med hänsyn till omfattningen av och syftet med försöket. *Tillstånd kan beviljas sådana utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att äventyra de studerandes utbildningsrelaterade rättigheter.*

Ett försökstillstånd kan beviljas för en begränsad tid, dock för högst *sex* år, så att syftet med försöket uppnås. (*Utesl.*) I försöket följs ett försöksprogram godkänt av utbildningsstyrelsen.

28 §

Rätt till en trygg studiemiljö

— — — — —
(2 och 3 mom. som i RP)

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som är nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstaltssamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltsbyggnaden och på läroanstaltsområdet. (Nytt)

32 §
(Som i RP)

35 §

Disciplin

(1 mom. som i RP)

En studerande som stör undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller annat rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en sammankomst som arrangeras av läroanstalten. (*Utesl.*)

En studerande kan förvägras undervisning för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme äventyras av elevens våldsamma eller hotfulla uppförande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes störande uppförande. (Nytt)

(4 mom. som 3 mom. i RP)

35 a §

Förfarandet i disciplinärenden och i ärenden som gäller förlust av studierätten samt verkställighet av disciplinära straff

Innan en studerande avstängs från läroanstalten för en viss tid, uppsägs från elevhemmet eller får en skriftlig varning skall den handling eller försummelse som är orsaken till disciplinstraffet preciseras, den studerande höras samt behövlig utredning skaffas. Innan en studerande avstängs från läroanstalten eller uppsägs från

elevhemmet skall också hans eller hennes vårdnadshavare höras. Om andra åtgärder enligt 35 § (*utesl.*) skall den studerandes vårdnadshavare underrättas.

(2 mom. som i RP)

Om disciplinstraff och förlust av studierätten skall ett skriftligt beslut utfärdas och åtgärder enligt 35 § 2 och 3 mom. skall registreras.

(4—6 mom. som i RP)

35 b §

Avlägsnande av en studerande som uppför sig störande och äventyrar säkerheten

Lyder en studerande inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 35 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna honom från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skolsammankomst. Rektorn och läraren har också rätt att avlägsna en studerande från skolans område, om han inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han avstängts från undervisning enligt 35 § 3 mom. (*Utesl.*)

Försöker en studerande som skall avlägsnas förhindra detta och göra motstånd, har rektorn och läraren rätt att använda sådana maktmedel för att få eleven avlägsnad som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller bråkets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara. (Nytt)

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren. (Nytt)

Bestämmelser om excess i användning av maktmedel ingår i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889). (Nytt)

35 c, 37 a och 38 §
(Som i RP)

44 §

Ändringsökande

(1 mom. som i RP)

Utan hinder av vad som föreskrivs i 1 mom. söks ändring i ett beslut genom besvär hos länsstyrelsen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) en i 20 § föreskriven individuell plan för hur undervisningen skall ordnas, (*Ny*)
- 3) särskilda undervisningsarrangemang enligt 21 §,
- 4) tillgodoräkning av studier enligt 30 §,
- 5) den studietid som bestäms i 31 § eller när en studerande skall anses ha avgått, samt
- 6) förlust av studierätten enligt 32 §.

Ändring i ett *ovan nämnt* beslut av länsstyrelsen (*utesl.*) söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

(4 mom. som i RP)

Ändring i beslut enligt 25 § 2 mom. om bedömning av en studerande, beslut om tiden och platsen för en namngiven studerandes studier eller beslut om annan individuell uppläggning av studierna får inte sökas genom besvär. Besvär får inte heller anföras över ett ärende som avses i 35 § 2 och 3 mom. I förvaltningsdomstolens (*utesl.*) avgörande i ett ärende enligt 2 och 4 mom. får ändring inte sökas genom besvär.

44 a §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

KuUB 18/2002 rd — RP 205/2002 rd

Helsingfors den 12 februari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Suvi Lindén /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd (delvis)
medl. Tapio Karjalainen /sd (delvis)
Tanja Karpela /cent
Jyrki Katainen /saml (delvis)
Inkeri Kerola /cent (delvis)
Timo E. Korva /cent
Irina Krohn /gröna (delvis)
Markku Markkula /saml

Margareta Pietikäinen /sv (delvis)
Osmo Puhakka /cent
Leena Rauhala /kd
Säde Tahvanainen /sd
Ilkka Taipale /sd
Unto Valpas /vänst
Pia Viitanen /sd
ers. Lauri Oinonen /cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.